

reka v svojem imenu svojih tovarišev za splošno in enako volilno pravico v deželne zборе.

Dr. Krek je govoril precej dolgo in vedno več poslancev se je zbralo med govorom okoli njega. Kar je novi državni zbor zbran, se še ni slišal govor, ki bi imel toliko globoke vsebine, tako visokih misli in kojega bi prevečala taka ljubezen do ljudstva. Poslušalci, posebno kateri se Kreka niso poznali, so bili očarani od krasnih misli in večkrat je prekinilo govornika med govorom burno ploskanje, pač nenavadno odlikovanje tudi v zbornici. Ko je končal, nastal je čuden prizor. Seveda so mu prijatelji ploskali in čestitali. Toda tudi voditelji drugih strank in kar se je posebno opazilo, tudi socialdemokratje so prihajali h govorniku, se mu predstavljali ter mu čestitali. Cela zbornica je stala pod utisom Krekovega govora in po hodnikih se je živahno razpravljalo o govoru in govorniku. Kdo je Krek, odkod, kaj je študiral, kako stališče zavzema v domovini, ta in enaka vprašanja so se stavila. Slovenski klub, kateremu je Ploj prezirljivo obrnil hrbet, je dobil v Kreku izredno moč, ki odvaga deset vladnih, dvornih svetnikov.

Poslanca Slovenskega kluba Demšar in Roškar sta stavila interpelacijo zaradi odprtja mej za živino nasproti balkanskim državam. Dne 5. julija jima je poljedelski minister grof Auersperg odgovoril ter rekel, da v trgovinskih pogodbah, ki se bodo sklenile s balkanskimi državami, ne bo glede na uvoz živine nobenih določb, ki bi oškodovale naše kmetijstvo. Balkanske države ne bodo imele več takih ugodnosti kot predlanskem.

V torkovi seji dne 9. julija se je končala razprava o splošni in enaki volilni pravici za deželne zборе. Govoril je ljubljanski župan Hribar in odgovarjal dr. Kreku. Njegov govor ni naredil nobenega utisa. Pri glasovanju se je zavrgla nujnost za splošno in enako volilno pravico za deželne zборе. Na to je bil predlog v razpravi, da se vojaki ob času žetve pustijo na delo. Tudi ta predlog ni dobil potrebne dvotretjinske večine. S tem so bili nujni predlogi rešeni in začela se je razprava o časnem proračunu, ki bo trajala menda celi ta teden.

Dne 9. julija se je ustanovila v državnem zboru kmečka zveza, katere šteje že sedaj 262 poslancev. Njen namen je braniti kmečke zadeve v državnem zboru. Vsi poslanci Slovenskega kluba so pristopili k tej zvezi. Posvetovanje je vodil ud Slovenskega kluba g. poslanec Povše, ki je izvoljen tudi v stalno načelnštvo. V posvetovalem zboru zastopa Štajersko Roškar, Kranjsko Demšar, Primorsko Fon.

Poslanci Roškar, dr. Korošec in tovariši so v seji dne 9. julija vložili na poljedelskega ministra interpelacijo zaradi previsoke cene galice. V interpelaciji so poslanci razložili slabo stanje naših vinogradnikov, kateri komaj zmagujejo stroške za obdelovanje vinogradov. V isti seji je stavil dr. Benkovič s tovariši interpelaciji na ministra notranjih zadev in justičnega radi kaznjive pisave „Štajerca“ v Ptujtu ter prenosne tiskovnega zakona in sodne oblasti porotnikov; predlog za odpravo realnih fidejkomisov s posebnim ozirom na razmere v brežiškem okraju; predlog za poddržavljenje premogokopov; predlog za določitev maksimalnega delavnega časa 8 ur v rudokopih ter za zdravje nevarnih podjetjih, 10

smel, da je resnica, in najbolj si se staremu možu zameril, če si dvomil, je-li vse tako, kakor pravi, ali ne.

Ko je sedaj mladi Milan videl našega vodnika in spoznal, da njegovo očitjanje mene ne rani dosti, spravil se je na njega.

No starina, ga nagovori, kakor se mi zdi, menda ne bomo dosti pred sodnim dnevom dospeli do te gorske kočice, tako nas vodiš okoli. Sedaj nas pelji tje po najbližji poti, kajti jaz sem lačen, ne kakor pes, ampak kakor volk.

Kaj, kakor volk ste lačni, gospod? mu Janko počasi odgovori. To je zares čudno pritako mlademu gospodu; pa to pride menda bolj od kraja, na katerem se ravno nahajamo, kakor pa od pota, po katerem smo hodili.

Kaj? Kako? Od kraja, kjer smo? Kako to misliš? ga začuden vpraša Milan.

Da! da! od kraja, od mesta, kjer se ravno nahajamo, pritrudi Janko.

Kako to? Kam meriš s tem odgovorom?

Kraj, kjer se ravno nahajamo, imenuje se volčja jama.

Dasi zares vsi utrujeni, se vendar glasno nasmejemo starini.

Pa naj bo tako, kakor ti praviš, odgovori nevoljno Milan, le škoda, da tudi volčjega mesarja ni še tukaj.

Mislil je, da se ta gozdni čuvaj le iz njega nerčnje.

ur v tovarnah in obrtniških podjetjih; nujni predlog za državno podporo po kobilicah poškodovanim posestnikom v laški okolici; nujni predlog za podporo občini Planina; nujni predlog za Zabukovje.

Zaupnica našim poslancem, ne- zaupnica Ploju.

Brežice. Izjava. Odbor kat. pol. društva „Sava“ za brežiški in sevniški sodnijski okraj s sedežem v Brežicah je sklenil v svoji seji dne 30. junija t. l. soglasno, da pozdravlja in odobruje ustanovitev Slovenskega kluba in možato postopanje poslancev, ki so ostali zvesti načelom Slovenske kmečke zveze, ter jim izraža svojo popolno zaupanje.

Zajedno pa obsoja društvo kprakov gosp. dvornega svetnika dr. Ploja in ga odločno poziva, da položi mandat nazaj v roke Kmečke zveze, ki mu ga je bila priborila s težavnim naporom.

Temu sklepu pridružujejo se tudi krajevni odbori Slovenske kmečke zveze v brežiškem in sevniškem okraju.

Politični ogled.

— Deželni zbori. Vlada namerava sklicati na dan 10. septembra k daljšemu zasedanju vse deželne zборе, izvzemši tirolskega in češkega.

— Na Ruskem se ponavljajo vedno napadi na uradnike in blagajne. Minole dni so hoteli uporniki razrušiti tir, po katerem se je imel peljati vojaški vlak. Tir je bil samo nekoliko poškodovan.

— Nova rusko-japonska vojska. Ruskemu vojnemu ministru je došlo poročilo, da se pripravljajo Japonci na novo vojsko proti Rusiji, v kateri hočejo zadati Rusiji smrtni udarec. Japonska diplomatska pogajanja z Rusijo o Sahalinu in o ribiški pogodbi so le navidezna. Japonski generalni štab je natančno poučen o ruskih razmerah in sodi, da je sedanj trenutok ob omajanih ruskih razmerah najbolj ugoden, da obračuna z Rusijo, ker je razširjena nezadovoljnost tudi v armadi. Ruski vojaški krogi so glede na drugo vojsko z Japonsko zelo brezupni. Ruskega brodovja ni več. Port Artur je v japonski oblasti. Japonci zato lahko osvoje Vladivostok in prodirajo na Bajkal.

— V Indiji se je pojavilo zopet močnejše gibanje proti Angležem. To gibanje širijo japonski agentje.

— Japonska in Amerika. Združene države severoameriške pošljejo to jesen 16 velikih bojnih ladij v Tih ocean. Listi pišejo, da ja to naperjeno proti Japonsko.

— Kmečki nemiri na Rumunskem. Da pomiri zadnje kmečke nemire na Rumunskem, izdala je rumunska vlada oklice na narod, v katerem je obljubila, da uvede kremenite preosnove v kmečkem vprašanju. Sedaj je prišel čas, da se te preosnove uresničijo. Ali vladni krogi, ki so prej izjavili, da ni nikakih težkoč pri uvedbi teh preosnov, pravijo sedaj, da je nemogoče obljubljeno uresničiti. To vladno umikanje je izzvalo skrajno nezadovoljnost in ogorčenje med narodom in rumunski listi ne taje več, da pride do novih kmečkih nemirov.

— Pruski Poljaki. V našem listu smo že večkrat poročali, kako grdo postopa pruska vlada s Poljaki. V odpor se Poljaki krepko organizirajo in so stavili na vlado sledeče zahteve: Mi zahtevamo, da se odpravi naseljevalna komisija, zakon o naseljevanju, kakor sploh vsi izjemni

Nič se ne bojte, je nagel odgovor, tudi ta se bode dobil, naravnost proti njegovemu stanovanju korakamo.

Pusti te neumnosti; če tudi sem lačen kot volk, ti se vendar ne boš iz mene norčeval.

Bog mi bodi milostljiv! Gospodič, jaz govorim resnico. Kako naj tudi pristuje meni, staremu možu, norčevanje?

Gozdni čuvaj Šimen, h kateremu smo namenjeni se imenuje volčji mesar, to ve vsak otrok v okolici: in ta kraj, kjer smo sedaj, se zavoljo neke dogodbe imenuje volčja jama.

Oče, s takimi lažmi si gotovo krajšate svoje dolge zimске večere, kaj ne da? Povejte mi le še to, ali ste si to novico ravno sedaj izmislili, ali ste pa s to izmisljivo že tudi druge nadlegovali? ga nekako zaničljivo zavrne Milan.

Gozdar obstane in srpo pogleda mladenciča.

To pač ni lepo od Vas, gospod. Kar sem jaz govoril, je popolnoma resnično, nič ni izmisljenega zraven.

Kako pa to, da pride gozdni čuvaj Šimen do priimka: volčji mesar? vprašam sedaj jaz starega Janka, da bi nekoliko ohladil veliko jezo, v katero so ga spravile nepremišljene besede našega mladega tovariša.

To naj Vam sam pove, vsak človek ve najboljše za svoje zadeve, bil je kratak odgovor nevoljnega moža.

Videlo se je, da ga je zelo žalilo, ko mu je tako malo zaupała naša družba; nobene besede ni

zakoni. Mi zahtevamo, da se uvede poljski učni jezik v šolah in drugih učnih zavodih, da se nastavljajo izključno poljski uradniki, da se uvede splošna, enaka in tajna volilna pravica za deželni zbor in občinska zastopstva. Mi zahtevamo nadalje, da se takoj razpusti društvo „Ostmark“ (slično naši „Südmarki“), da se podpira poljske znanstvene in obrtne organizacije tako, kakor se že podpira nemške; mi zahtevamo obširne svobode tiska in poljskih društev in največje svobodo govora, osebe in vesti. To so naše zahteve. Nam se je sicer obljubilo, da se jih izpolni in to moremo torej zahtevati z vso pravico!

— Zveza katoliških poljedelcev čeških je imela svoj občni zbor, na katerem se je razpravljalo o sedanjem političnem položaju med češkimi kmeti. Pritoževali so se nad strankarstvom uradništva, o gonji socialdemokratov itd.

— Ogrsko. Vsled protustavnega koraka ogrske vlade glede železniške postave, so zapustili hrvaški poslanci ogrski državni zbor. Na potu proti domu jih je ljudstvo povsod navdušeno sprejemalo.

— Hrvatsko. V Zagrebu so se vršile minole dni hude demonstracije proti novemu banu. Trije sekcijski načelniki pri hrvatski vladi so odstopili zaradi novega bana. Minolo nedeljo so zopet priredili hrvatski poslanci mnogo shodov, na katerih so ugovarjali proti madžarski nasilnosti.

— Maroko. Proti znanemu marokanskemu roparju Rais-Uli je poslal, kakor smo že enkrat poročali, marokanski sultan svojo vojsko. Ker ta ni nič opravila, začel je sultan z dobrim. Upal je, da bo z denarjem kaj dosegel. Poslal je Rais-Uli-ju svojega dvorjana Kaïd Maclean, da se isti njim pogaja. Rais-Uli je pa sultanovega odposlanca prijel in ga ne bo prej izpustil, dokler se ne ugotovi njegovim zahtevam.

Razne novice.

* S pošte. Prestavljen je poštni asistent Ferdinand Paulnsteiner iz Maribora v Gradec, Ludwig Dworak iz Ptuja v Maribor, Franc Pillwa iz Zidanega mosta v Ptuj.

* Rezervisti — kolesarji. Pri letošnjih cesarskih manevrih rabijo mnogo kolesarjev. Dotični rezervisti, ki so kolesarji, lahko naredijo orožne vaje s svojimi kolesi in naj to naznanjo do 19. t. m. pristojnemu dopolnilnemu poveljstvu. Po vaji dobijo 10 K odškodnine.

* Šole. Za nadučitelja pri Sv. Marjeti ob Pesnici je imenovan tamošnji učitelj g. Ivan Spritzel. Stalno je nameščen učitelj Ivan Loose v Zagorju, učiteljica Ida Koller na dekliški šoli v Ptujtu, Marija Lindtner v Dobju, Antonija Raunier v Št. Jakobu v Slov. gor. in Franciska Putz v Št. Juriju ob Pesnici. V pokoj je stopil nadučitelj Anton Hren v Št. Janžu na Dravskem polju.

* Sprejem v učiteljske v Mariboru. Zapisovanje gojencev v prvi letnik moškega učiteljskega, ki je bilo določeno 14. t. m. oziroma sprejemni izpiti 15. t. m. se ne morejo izvršiti. Ali bo mogoče začetkom šolskega leta 1907/08 vzprejeti še nadaljno, vsekakor omejeno število gojencev v 1. letnik, se bode javno oznanilo pred začetkom šolskega leta.

* Razpisano je mesto nadučitelja na Ranču pri Ormožu (II. pl. r.), in mesti učitelja in učiteljice v Št. Vidu pri Ptujtu (III. pl. r.). Prošnje do 31. t. m.

* Celjska Domovina se huduje, da sta Roškar in Pišek stavila predlog za potoci poškodovane dne 3. julija ter pravi, da bi ne smela tako hiteti, ampak čakati na poročila, sploh pa bi naj to zadevo pustila dr. Ploju. Na to odgovarjamo: Prišla so pisma na Slovensko kmečko zvezo, naj njeni poslanci store potrebne korake v zadevi toče dne 3. julija. Samoumevno je pač potem, da sta Roškar in Pišek vložila nujni predlog za ormoški okraj, kakor je to storil

bilo spraviti več iz njega, in tako smo tudi mi molče dalje korakali.

Kmalu smo dospeli vrh gore, od koder se nam je kazal krasen razgled. Pred nami bila je planina, zaraščena z gosto travo, obsejana s prijetnimi cvetlicami. Sredi planine pa precej prostorno posestvo gozdnega paznika Šimna.

Ko smo se tu nekoliko okrog ozrli, pride nam nasproti visok, širokoplečat možak. Bil je gozdni čuvaj Šimen. Po kratkem pozdravu pelje nas v svojo hišo.

Tu nas je čakalo več najemnikov, ki so prišli ponoviti ali potrditi pogodbe, naj si bo že zavoljo lesa, pašnikov ali drugih stvari.

Bili so vsi ravni kot jelka, visoke, močne postave, z dolgimi, črnimi lasmi in s temno-svitlimi očmi. Kdor ni še videl zalega Rumunca v južnih Karpatih v svoji narodni noši, temu bi ga zastoj opisoval.

Razveselil sem se, ko sem zagledal take čvrste postave. Vsak je imel za pasom v nožnici kratak nož, menda za obrambo, ko bi ga kakš zver napadla.

Ko smo se jim približali, odkrili so se nam vsi, stareji je stopil korak naprej, spoštljivo se nam prikloni z glasnim pozdravom: Bog Vas sprejmi! Vsi drugi pa so za njim skupno pozdrav ponovili.

(Dalje prihodnjik)

dan pozneje tudi dr. Korošec za ptujski in rogaški okraj. Neumno je trditi, da bi škodovalo tako postopanje dobri stvari. Čim več poslancev se poteguje za eno stvar, tem lažje se doseže. Sicer pa Domovina sama sebe bije po hinavskem obrazu, ker so njeni pristaši naprosili vsenemškega Markhla, da je zaradi toče dne 17. maja v rogaškem okraju stavi nujni predlog. Hoteli so to nesrečo izrabiti proti dr. Korošcu, ki pa se ni vjel v past, ampak storil svojo dolžnost za volilce v obsežnejši meri nego Markhl. „Domovina“ ni imela grajalne besede, ko so se liberalci iz sovraštva do dr. Korošca obrnili na Nemca, sedaj pa se krega, ko se ljudje obračajo do svoje braniteljice „Slov. kmečke zveze“. Celjska „Domovina“, kje je hinavstvo?

* **Vsenemški poslanec Markhl**, do katerega so se obrnili liberalci za pomoč zaradi toče dne 17. maja, je v svojem nujnem predlogu navedel le nekatere občine in pri nekaterih občinah označil škodo mnogo manjšo nego je bila v resnici. Dr. Korošec je navedel vse občine ter imenoval škodo v isti visotini, kakor so mu je napovedali župani. Liberalci v vsakim svojim korakom škodujejo ljudstvu.

* **Za nov vlak od Maribora proti jugu**. Poslanec Pišek bil je danes dne 9. julija pri ravnateljstvu južne železnice ter izrazil željo prebivalstva, da se vpelje nov vlak iz Maribora do Poljčan od 2 do 1/2 ure popoldne, kateri bi imel zvezo z vlakom od Poljčan v Konjice ob 3 uri 20 min. Ker je to nujna potreba, naj pošljejo vse zainteresirane občine petičje na ravnateljstvo južne železnice ali pa drž. poslanca Piška.

* **Tržne vesti**. Danes je najvažnejše gospodarsko vprašanje za Avstro-Ogrsko, kako bo izpadla letošnja žetev. Zadnje poročilo ogrskega poljedelskega ministrstva je bilo precej neugodno ter se je cenila letina pod srednjo. To neugodno poročilo pa so hoteli prodajalci izkoristiti, ali le z neznatnim uspehom, ker poročilo se ni verjelo, ampak se je cenila letina z zasebne strani bolje in to z vso pravico. Poročilo ogrskega poljedelskega ministrstva z dne 4. julija se glasi precej ugodneje, letina pšenice se ceni za 1-37 mil. mt. stot., višje toraj na 33 mil. met. stotov. Nad ržjo že poje srp, medtem ko bo pšenica v nekoliko dneh prišla pod koso. Velika vročina je povzročila prezgodnje zoritev. Povdarjati pa še moramo, da kraji, ki so prej neugodnejše poročali, so danes primorani javiti ugodna poročila, posebno zasebne cennitve prekašajo daleč uradne. Ruska poročila o svoji letini jako neugodno. Razna ugodna poročila so nekoliko ohladila borzijance, kateri so vsled velike vročine pogнали jako visoko. Kakor nam je znano, se budimpeška borza poslužuje vsakega, tudi najneznejšega poročila, da začne regoviliti. Ker je vročina res velika, so imeli borzijanci takoj celo kopico poročil pri rokah, da je pšenica naenkrat polna rje, da prehitro zori, priljeza je zopet razna golazen itd., in cena je šla znatno navzgor, ter to še danes občutimo. Navedenim dejstvom nikakor ne moremo odrekati posledic, ali kako velike so te, tega še ne moremo presoditi, ker deloma je padel dež in posledice vročine zmanjšal, potem pa pšenica male pred žetvijo itak rabi vročega solca, da dobro dozori. Kakor poročajo dunajske vesti so se začele cene pšenice močno zvišati. Ta teden se je pšenica združila za 45-50 h. Tudi rž, koruza in oves se podražujejo. Konsum je vedno večji. Z ječmenom se pa še vedno nič ne trguje. Hmelj ima nestalne cene, promet nezaten. Meso na Dunaju: Govedina K — 80 do 1-60, teletina K — 64 do 1-60, svinjina K 1-28 do 1-68. Teleta K — 80 do 1-40, ovce K 1-20, svinje K 1-18 do 1-40 kg.

* **Zadržna predavanja in ustanovitve zadrug**. Z več strani se je pisalo Zadržni zvezi v Ljubljani, da bi priredila po Koroškem zadržne poučne tečaje in predavanja, bodisi, da se misli ustanoviti novo zadrugo, ali pa prirediti poučen razgovor tudi pri že obstoječih zadrugah. Z ozirom na to nam sporoča Zadržna zveza v Ljubljani, da je glede predavanja, poučnih tečajev in ustanovitve zadrug drage volje na razpolago vsem onim gospodom, ki to žele, samo prositi, da se jo pravočasno obvesti o potrebi govornika. V to svrhu odpošlje svojega tajnika, znanega zadržnega strokovnjaka gospoda Svetoslava Premrou, ki nastopa že celo vrsto let kot zadržni govornik po slovensko-hrvatskih krajih naše države.

* **Ustanovitev podružnice Zadržne zveze v Ljubljani v Mariboru**. Na zadnjem občnem zboru Zadržne zveze v Ljubljani dne 27. m. m. se je glasom spremenjenih pravil pomnožil odbor in so se izvolili iz Stajerskega v odbor sledeči gospodje: gg. dr. poslanec dr. A. Korošec in dr. poslanec dr. I. Benkovič ter I. Gorišek, vikar iz Celja. Dne 15. t. m. se snide odbor k seji in se bo pri isti razpravljalo o ustanovitvi pododborna podružnice Zadržne zveze v Ljubljani na Stajerskem. Pododbor bo imel najbrže svoj sedež v Mariboru. Ker ima ljubljanska Zadržna zveza na Stajerskem že lepo število slovenskih zadrug včlanjenih, je želeli, da se kmalu izvrši ustanovitev pododborna. Stajerska podružnica bo delna organizacija naših kmetijskih zadrug. Več bo mo o tem poročali pozneje.

* **Odbor kat. tiskovnega društva v Mariboru**. Občni zbor, ki se je vršil dne 4. t. m., je izvolil nov odbor, ki se je sestavljal tako-le: dr. M. Matek, predsednik; dr. Fr. Kovačič, podpredsednik; Fr. Spindler, tajnik; dr. Anton Jerovšek, blagajnik; dr. Korošec, dr. Medved, dr. Mlakar, dr. Somrek in M. Strakl, odborniki.

* **Shod poštarjev in oficijantov** se je vršil. Kakor so poročali že časopisi, v soboto 29. rožnika ob množični udeležbi v dvorani hotela „Ilirija“ v Ljubljani. Na shodu se je sklenilo, razpustiti staro društvo poštarjev ter ustanoviti novo. To društvo bo imelo sedež v Ljubljani ter pod svoje okrilje zbiralo vse poštarje, oficijante in aspirante Kranjske in Primorske. Sedanja deželna zveza oficijantov in aspirantov s sedežem v Trstu prevzame pa vse po-

štne uradnike v Istriji in otokih. Dan ustanovitve novega društva naznanil se bo pravočasno povseh časopisih. Dolžnost vsakega poštnega uradnika je, udeležiti se tega preimenitnega zborovanja. Pojavila daje: Krajni odsek poštarjev in oficijantov v Ljubljani!

* **Nečuvni čini liberalne stranke**. Zveza slovenskih posojilnic preganja katoliško mislečo uslužbenec. Dr. Kukovec ima to zaslugo, da je povzročil bratomorni boj na Stajerskem. Smrt klerikalcev, to je geslo te krvoločne stranke s hinavsko pobožnostjo. V zadnjem času so vrgli kar štiri katoliško misleče ljudi iz službe na ceste. Zalska občina je odpustila dosedanjega tajnika in ravnatoka dosedanjega redarja edino iz tega vzroka, ker sta somišljenika katoliške stranke. Siromaka sta zdaj brez kruha na cesti! In to je občina poslanca Robleka! Se hujske je pa, da istotako krvoločno ravna Zveza slovenskih posojilnic, pri kateri je toliko denarja katoliško mislečih ljudi. Samo radi katoliškega prepričanja so vrgli iz tiskarne enega knjigoveza, in iz Zveze trgovine trgovskega uslužbenca. Obe žrtvi katoliškega prepričanja sta morala iti iz domovine v tujino s trebuchom za kruhom. Tako je delo svobodomiselnih naprednih stranke!

* **C. kr. umetno-obrtna strokovna šola v Ljubljani**. Zavod obsega nastopne oddelke: I. Zimske tečaje za stavbene obrtnike (zidarje, kamnoseke in tesarje). II. Dnevno šolo za obdelovanje lesa s strokovnimi oddelki za: stavbeno in pohištevno mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo, kiparstvo, pletarstvo. III. Dnevno šolo za umetno vezenje in čipkarstvo s strokovnimi oddelki za: umetno vezenje, šivanje čipek, pletenje (klekljanje) čipek. IV. Javno risarsko šolo za mojstre in pomočnike. V. Javno risarsko šolo za deklice. Šolsko leto 1907-1908. Se prične za oddelke II. do V. v četrtek, dne 19. septembra 1907. Zimske tečaje za stavbene obrtnike se otvorijo 3. novembra 1907. Vpisovanje v te tečaje se vrši zadnji teden meseca oktobra. Šola za obdelovanje lesa ima dveletni pripravljalni tečaj in posebne strokovne oddelke s triletnim poukom. Pripravljalni tečaj ima nalogo, nadomeščati prve razrede srednje šole ter podajati učencem splošno podlago za katerokoli obrt. Vzprejemni pogoji za učence in učenke se izvejo od ravnateljstva.

* **Zveza jav. dušnih pastirjev in katehetov**. Pri zadnjem občnem zboru Zveze lavantinskih dušnih pastirjev in katehetov se je sledeče sklenilo glede nemških belic, katere uradi pošiljajo župnijskim uradom. 1. Vse nemške golice se vračajo z opombo: Ker je uradni jezik avtonomnega župnijskega urada N. slovenski, se ne more rabiti. 2. Nemške tiskovine se nikakor naj ne izpolnjujejo, ampak mesečni izkazi se naj pošiljajo na navadni poli belega papirja, kjer se umrli in nezakenski otroci vpišejo eden za drugim z običajnimi podatki kraja, starosti, časa itd. Voditelji matice tudi naj nikakor ne naročujejo slovenske tiskovine pri državni tiskarni. 3. Vsako preganjanje zaradi tega od katerekoli strani naj se naznani Zvezi z doslovnimi odleki. 4. Odbor Zveze naj se obrne po našem poslancu do Slovenskega kluba, da stori primerne korake. Odbor Zveze lavantinskih dušnih pastirjev in katehetov je v svoji zadnji seji sklenil, da bo prihodnji občni zbor dne 4. septembra ob 11. uri dopoldne v Poljčanah in da se glede na nenavadno ugodno gmojno stanje zniža udnina z vstopnino vred na 2 K. Vsa pisma, zadevajoča Zvezo, se naj zanaprej pošiljajo g. Fridrihu Kukoviču, tačasnemu podpredsedniku.

* **Nov denar**. Zlati po 100 K pridejo v kratkem v promet. Tudi dobimo nove 20-kranke bankovce, ker se sedanji prelako ponaredijo.

* **Liberalci so povsod enaki**. „Reichspost“ piše: Na nekem zborovanju je liberalni uradnik Alex. Tichy govoril in da bi poslušalec po potrebi navdasil, zabavljaj je po zmognosti čez „farje“ in je povedal vernemu občinstvu to le „strašno“ zgodbo: moja majhna hčerka obiskuje šolo v Lichtensteinski ulici. In tu je rekel katehet pri verouku: „Povejte doma očetu, če ne bo velil krščanskega socijalea, bo vekomaj pogubljen.“ Verni liberalni gospodi so vstajali lasje in viharne razbarjenje je nastalo po sobani. Dotični katehet o vsej stvari ni slutil nič in še le iz časnika je zvedel, kakšno hudodelstvo da je učinil. Vložil je tožbo zoper iznajdljivega liber. govornika. Tichy se je silno klaverno obnašal pred sodiščem. Ni ene besede ni mogel dokazati. Moral je brezpogojno priznati, da je vse zlagano. To je moral pismeno potrditi, za odpusčenje prositi, 50 K plačati za obrambno društvo duhovnikov, na kar je katehet odstopil od tožbe. — To je samo eden slučaj izmed sto drugih. Kdor je imel pri nas priiliko brati liberalne liste „Domovino“, „Narodni List“ „Slovenski Narod“ itd. mej volitvami, je bral lahko vsak dan takšne laži, ki jih liberalci vrinejo sedaj v šolo, sedaj na prižnico ali pa kar v spovednico. Napadli duhovnik o tem dostikrat niti ne zve ne, ali pa je neresnica pisana v taki obliki, da se ne da tožiti in zahtevati zadoščenja. Sicer pa naši liberalni listi zavolj „javne poštenosti“ ne prekličejo nikdar svojih laži in ne sprejmejo nobenega popravka, če se jih ne prisili. Sicer pa se ti „javno poštenosti“ listi letujejo zdaj drage prakse glede obrekovanja duhovnikov, ki je bolj varna in dosti lažje rabljiva in liberalni iznajdljivosti silno priljubljena; pogosto nič več imenoma ne napadajo, rekó le: „neki“ duhovnik; kaj ne, to se da složno lagati! Ali pa reje celo poročati, kaj se v spovednicah godi, to je že celo lahko in pa junaško delo, ko se duhovnik ne more zagovarjati. Toraj le korajžno obrekujte, liberalna gospoda.

Mariborski okraj.

m **Čebelarški shod** se vrši dne 21. julija pri čebelnjaku vilteskega oskrbnika g. Martina Vidoviča v Brestenici pri Mariboru. Začetek ob 3. popoldan po večernicah. Predaval bo potovalni učitelj g. Jurančič. K temu prvemu slovenskemu predavanju v Brestenici se vsi kmetje, posebno pa čebelarji prijazno vabijo!

m **Sv. Anton v Slov. gor.** V nedeljo, dne 7. julija, zjutraj ob dveh je med strašnim gromenjem strela udarila v hišo Janeza Kukovec, kmeta v Andrencih. Zgorel je samo gornji del hiše, kar je bilo lesono. Gospodarska poslopja, stoječa tik hiše, so dobri ljudje, ki so prihiteli na pomoč, z velikim trudom rešili. Škode je blizu 1000 K, zavarovalnina pa znaša komaj 400 K.

m **Poljčane**. Zadoji „Laži — Štajero“ se bridko pritožuje, da pri nas ni miru in prav ima: po cele noči razsaja neki človek po naši vasi, da pokojatelj Poljčančani niti spati ne moremo. Ta človek se je pretekli teden v nočni urah zabaval s tem, da je sredi Poljčan vpil in kričal in se pretepal takó, da se je veliko ljudi predramilo iz sladkega spanja. Opomnimo g. župana, naj drugokrat kratkoma pustí aretirati tega divjaka. — Slavno c. kr. okrajno glavarstvo vprašamo, ali velja pasji zapor samo za nas ravne kmete, ne pa tudi za plemenite in jako priljubljene in vrle gospode in njih prijatelje? Kajti njih psi se navadno brez nagobčnika veselijo zlate prostosti. — K poročilu o ponesrečeni 11 letni Ani Potisk še dostavimo, da glavna krivda zadene pač gospodarja, ki komaj 16 letnemu in nekaj slaboumnemu hlapčku izroča svoje konje.

m **Poljčane**. Slavna delniška družba! Vprašamo Vas, koga ste nam pa poslali kot depoziterja v Vašo zalogo v Poljčane? Ali ni to oni znani g. Mlakar iz Trbovelj, ki je imel vedne opravke s sodnijo. Tudi tukaj ima svojo roko pri mnogih tožbah zraven. Zvezel se je z našimi najhujšimi narodnimi nasprotniki in povzročil prepire in blatenje naših moč v ptujskem Štajercu. G. župnik in sploh vsi zavodni možje so mu na poti. Zato pa pozivljamo vse krčmarje, ki odjemajo pivo pri delniški zalogi, da zahtevajo od družbe narodnjakom nikakor ne nasprotnega moža.

m **V odgovor**. V zadnji številki ptujskega Štajerca se mi očitajo grozne laži. Z g. župnikom delama, kakor se piše, vedni nemir v fari. Najpodlejšje laži so izmislili ti naši gospodje, da bi me očrnili. Odkod je pa vzrastlo to sovraštvo? Gotovo iz tega, ker sem se potegoval pred volitvijo za našega kandidata g. Piška. Na lažnjivi dopis odgovarjam le toliko: Že 38 let sem zagovarjal in branil naše geslo: „Vse za vero, dom, cesarja!“ in hočem pri tem delu vztrajati tudi v bodoče. Vaših lažij itak nihče ne verjame. Zato si pa tudi štejem v čast, da me obrekujete Vi, ki vam je vera deveta briga, Vi, ki vam je vsak Nemec — bog. Dokler me bo blatilo ptujsko lažljivo kljuse, bom vedno mirno spal. Jaz pa hočem po poti, ki sem si jo začrtal, naprej. Moje geslo je in ostane: „Naprej za krščansko narodno stvar!“ čeprav me obrekujete in lažete o meni, kolikor morete. Poljčane, 8. julija 1907. Gajšek.

m **Sv. Peter** pri Mariboru. Naši bojovníki iz l. 1866. so imeli dne 3. t. m. pri M. B. na Gori za svoje padle tovariše slovesno sv. mašo, ki so se je udeležili vsi še živeči takratni junaki, pa tudi veliko drugih dosluženi vojakov. Lepo je bilo videti to četo mož, ki so jim večinoma odlikovanja dičila pogumne prsi.

m **Narodni fantje** na Ritoznojcu, Klopcah, Pokošati itd. tudi letos niso zaostali, ampak so kurili kresove in streljali z možnarji na čast sv. Cirila in Metode.

m **Sv. Anton v Slov. gor.** V sredo dne 3. t. m. je odišel nekam slaboumen fant Jernej Vrščič, pa še se do danes ni vrnil. Fant je star okrog 19 let, je brez sukne in bos. Kdor fanta dobi, ga naj izroči bližnji žandarmeriji, da ga ista pripelje domu v Andrenci.

m **Fram**. Framsko občino toži pri okrajnem glavarstvu Janez Hrastnik, krčmar pri Tirolarju ob državni cesti. No, in zakaj? Čujte in se čudite! Občina mu je poslala trikrat neko naznaničo in sicer v slovenskem jeziku in Hrastnik je ni hotel sprejeti, češ, ne razume slovenski. Kaj pravite k temu? Kaj pravite k temu vi, ki tako radi zahajate v to krčmo? Ali ni to zagrizenost? In kdo je ta Hrastnik? Hrastnik je doma iz Zgornje Polskave, v svoji mlhdisti ni znal besedice nemški in se sedaj jako slabo lomi nemški jezik. Hrastnik je bil več let trgovec na Zg. Polskavi, napravil tamkaj dvakrat krčmo, in pred dvema letoma je prišel v Fram ter kupil — prav za prav je kupila teta — gostilno pri Tirolarju. Sam nima ničesar, vse je napravljeno na ženo. In tukaj poskušata on in žena z oštarijo. Ob največjih praznikih prirejata ples in sicer še brez dovoljenja in ta je edina krčma, kjer se sedaj najbolj pohujšuje naša mladina. Hrastnik je bil edim krčmar v Framski občini, ki je prepustil Kresniku svoje prostore za shod, drugod jih ni dobil. Tu se popiva in kvarta pozno v noč, večkrat čez polnoč. Mnogokrat mora občinska patrola pijance razpoditi in krčmo zapreti. Framčani! Kaj pravite k vsemu temu? Hrastnik! Framska občina je slovenska s slovenskim zastopom. Le enega Nemca ima v odboru, ki je pa moder in trezen. Kolikokrat ti je občina prizanesla, a sedaj nič več! Hrastnik ima na svoji krčmi edino nemški napis, torej je gostilna samo za Nemce!

m **Fram**. Kresovi so žareli po našem Pohorju in strelba se je razlegala pozno v noč čez dol in goro na predvečer slovenskih bratov sv. Cirila in Metode. Bilo je to veselo znamenje zavladnosti našega ljudstva. — Soboto se je vršila kolovodna nove kaplanije. Prišel je od glavarstva inženier neki g. Enzi, ki ne zna besedice slovenski, naš cerkveni oc-

bor je pa popolnoma slovenski, le en mož zna nemški. Uradnik ni mogel govoriti z ljudmi. Nemškega zapisnika pa naši možje niso hoteli podpisati. Čast jim. Ko je župnik opomnil inženerja, zakaj se slovenski ne uči, je odgovoril ta mladi gospodek, rekoč: Zakaj pa se ljudstvo nemški ne uči? In to izjavo mladega nemškega uradnika si hočemo pribiti. Tako torej! Naše ljudstvo naj bi se zavoljo enega uradnika moralo učiti njegovega jezika? Uradnik je nastavljen in plačan zavoljo ljudstva, ni pa ljudstvo zavoljo uradnika, torej mora uradnik razumeti tisti jezik, katerega ljudstvo govori. To zadevo sporočimo in priporočimo našim poslancem. Prejšnji, rajni inženjer g. Stajanko je znal dobro slovenski in bil jakp ljubezniv, naslednik ne zna nič in je vrhu tega še precej samovoljen. Gospod inženjer! Drugod boste zaželi na huji odpor!

m Velika svečanost v prid družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru. Težavno je pisati o takih prireditvah; nekateri čitajo radi slišen, poročila, drugi pa zopet zamerijo hujo, če je v njih izpuštili hote ali nehote dopisovalce najvažnejše dogodke, zlasti pa osebe in priprava. Toda utrjen žurnalist se ne zmeni za vsa taka očitavanja, on gre svojo pot tudi na to veselic, katero hoče opisati vsem tistim, ki se zanimajo za take svečanosti, v spomin, v jezo in nevoljo tistim, ki kaj radi tolčejo na svoji prsi in še na trebušček, češ, da so izdatki za otroške vrtece in slovenske šole do cela nepotrebni, zlasti če jih vodijo častite sestre. Slovenske veselice so nekaj posebnega. Če bi jih zasledovali vsaj 50 let nazaj, opazili bi, da se vendar razlikujejo med seboj, dasi je na videz oblika vedno ista. Poglejva si to veselico in jo primerjavljajva z zadnjo pred 3 leti. Pred 3 leti je bilo več občinstva, to je gotovo; toda reči moramo, da je bila tudi v nedeljo slavnost dobro obiskana, ker do 2000 ljudi se ne zbere vsak dan v dobro obiskanem Narodnem domu. Mnogo starih zvestih obiskovalcev mariborskih veselic si pogrešal; menim, da so izostali, ker so vedno preveč stiskali možnje, ali pa jih je najbrže zadrževalo vneto politično delo. Vsem tem, ki so izostali, se moramo zahvaliti za tako premišljen sklep, da se niso vdeležili svečanosti; če bi namreč bili vsi v Mariboru, bi ne vedel, za koga naj opisujem to veselico. Glej, glej, kako je danes živahno na cesti proti Narodnemu domu! Sicer se druge dni te steze izogibljuje meščani, le Badina in pa predsednika Posojilnice vidiš vsak dan teptati isti flak, ker morata iti tu po svojih opravkih. Danes vama biti nekaj posebnega v veliki palači ob Dravi. Prideva dol. Samo slovensko trobojnico zapaziš; v veži je vse golo; napravi to slab vtis. Mariboržani so res čudni ljudje; vse hočejo imeti po svoje. Povsod kinčajo drugi vhode k veselicam najlepše, stavijo slavoloke, pozdravljajo došlece z napis, pa tudi po deputacijah. Tu ni bilo vsega tega nič. Za malo mizico je sedel resni Avsenek in izpraševal vest vsakemu možničku. Ta vhod torej ne obljubuje kaj posebnega; toda ljudje so pomirjeni, ko vidijo tega gospoda toliko razkladati ljudem bolj s prsti nego z besedami. Zmuznil sem se vendar brez vstopnice na dvorišče in blagajnik se mi je šel lepo zavaliti, da sem tako požrtvovalno odrajtal nadplačilo. Vesel sem bil, da sem si prihranil 15 krajcarjev; toda to veselje sem moral drago poplačati; ne vem, so mi li povsod čitali na nosu, da sem šel brez vstopnice v dvorišče; vsaka dama mi je vse dražje prodala; zdelo se mi je vsaj tako. Lepa slika se ti nudi! Kreniva takoj na levo v verando. Tu imaš šotor za pijačo; točijo se buteljke, pristne kapljice; rade postrežejo največjim pijančkom gospa dr. Voušekova, Košanova, Koprivšekova in gospodične Lenartova, Koprivšekova, Lavtarjeva in Rapočeva. Med njimi se suče in jim dela napotje Asan-Bogovič-Zemljič, kateremu je ušla banda tamburašev, ker se je delalo za njihov nastop preveč reklame na vabilih in v listih. Zastonj so ga iskali ljudje, če ga je kdo povpraševal po tamburaših, je začel razkazovati lepi šotor vinskih bratcev. Zeleno bela barva je prevladala; na gornji polici vidi se sv. Cirila in Metoda med palmami in velikimi šopki. Na spodnjih policah so bile uvrščene steklenice z okusnimi papirnati ovitki. Pijača ne diši brez jedi. To dobro ve gospa Jagodičeva, ki se je naselila takoj poleg prvega šotora z gospodičnima Micko Novakovo, Zoro Vrtnikovo. Vse je bilo tukaj v rudeče-beli barvi; meso je bilo pač drago, ker so tako dragi časi; živina je draga sedaj, se je odrezala celo neka gospodična kratko, ko je zahteval gost prevelike porcije. V nežnem šotorčku, opravljenem z zavesami in grbi, so ponujale pečivo vsake vrste gospodične Srnceva, Schreinerjeva, Majcenova in Stegnarjeva. Njim nasproti pa ste točili gospodični Jagodičeva in Vrtnikova šampanjec. Ne vemo, kaj je bolj mikalo gospode v ta šotor, pijača ali skriti kotiček za preprogami, kjer so se zbirali zločini vsake vrste, da bi ušli strogim policajem.

(Konec prihodnjic.)

m Umrl je v Mariboru odvetnik dr. Ivan Orosel st. V mlado-sti je bil vrl Slovenec. N. v m. p.

m Maribor. Pri stavbi nove hiše v Cvetlični ulici je padla dnarica Terezija Kropff pet metrov globoko in se močno poškodovala.

Ptujski okraj.

p Negonje pri Rogoški Slatini. Na predvečer sv. Cirila in Metoda je gorelo tema svetnikoma na čast po naših gričih mnogo kresov. — Pri nas je žalostno! Dne 4.

Julija je bičal naša polja in vinograde ledeni bič — toča. Vse je oklesteno! — Na 21. junija je pogorel skedenj posestnice Terezije Groleger. Tudi bližnjemu Cajzekovemu škedenju je pretila nevarnost, pa so ga ljudje obranili. — V kozolec posestnika Fr. Anderlth pa je dne 14. m. m. udarila strela. Kozolec bi bil gotovo pogorel popolnoma, ko bi ne ugasila ogenj požarna bramba. — Vidite g. urednik, same žalostne novice!

p Rogoška Slatina. (Odprto pismo.) Prejeli smo naslednje priprosto pismo, da je naj samo slovniško popravimo in objavimo. Evo ga! Ljuba prijateljica Ema Žurman! V začetku svojega pisanja Te lepo pozdravim in želim, da bi te moje pismo pri najboljšem zdravju in veselju našlo. V zadnji „Narodni List“ si kaj lepo pismo poslala. Čestitam! Jaz ne znam tako, Ti pa si že od nekdaj vajena lepa pisma pisati. Ali se spomniš, da si pred več ko 25 leti neki deklini pisala: „Oklicana bota pri Sv. Križu, poročena pa v Rogatcu. Že več, zakaj!“ To pismo so brale tudi priče, ki še zdaj živijo, me zastopiš? Tudi Ti čestitam, da si tako srečna v zakonu. Pri tej svoji sreči pa se ne smeš povzdigovati v tretje nebo, prijateljice pa zaničevati. Ni vsaka tako srečna, da bi „fajerberkarja“ imela za moža. Moževa čast, ženina čast. Zato pa si agitirala za svojega moža, če tudi zdaj to tajiš, kakor kak „švercar“. Prav si storila, da si pisala Ani B. na Velikih Rodnah, naj njen sin zoper trojega moža ne agitira, sicer bo slabo. To pismo je več oseb bralo. Tudi je dovolj prič tu, ki so te slišale govoriti: „Naj govori v čitalnici, kakor hočejo, poslanec bo pa le naš!“ Torej agitirala si in zato Ti svetujem: Pomiri se vendar, pomiri zdaj svojega moža, pa tudi tistega študenta, ki toliko maže v brezverske liste! Ako boš pa Ti še kaj pisala, pisala bom tudi jaz. Kar še dozdaj možki niso spravili med svet, bove pa midve. Bržčas pa bodo možki kmalu rekli: Ženske, kuhljo, kuhljo, ne pa pero!“ Zdaj pa sklenem svoje slabo pisanje in te še enkrat lepo pozdravim in ostanem Tvoja odkritosrečna prijateljica.

Slatina, 2. julija 1907. Kat. Ževeš.

p Sv. Križ tik Slatine. Vse se mora vtajiti, kar ti je neprijetno. Tega advokatskega načela se drži V. Žurman v zadnjem „Narodnem Listu“. Ona služnost radi mosta čez Sotlo v Rjavici je bila res vknjižena na travniku Žurmanovega očeta in ta travnik je zdaj Klemenov. Pojdite v Pregrado na „gruntovnico“ in ondaj bote to našli zapisano, pa tudi izbris, ki končuje z besedami „ovi teretviše ne eksistira.“ Jako smešna je Žurmanova trditve, da oni most potrebuje vsak Štajerc, ki hoče na Hrvaško. Kaj mislite, da se ves sret zdaj snče okoli tega mosta, kakor bi se o volitvah moral okoli Knežca? Ni „grda laž“, ampak resnica je, da je ta stvar bila kot prva točka dnevnega reda v občinski seji dne 2. junija t. l. Občinski možje so takoj izjavili: „občina za ta most nič ne da in ga tudi nikdar ne bo vzdrževala.“ Sam Žurman je pisal v zapisnik, „naj se akti oddajo okr. odboru v Rogatcu, da isti večjo svoto od vlade izposluje.“ In če tudi vlada novi most postavi, po gornji izjavi ga občina ne bo imela na skrbi; morda Žurmani, ki so toliko vneti za občo korist.“ Kako malo priljubljen je V. Žurman med soobčani, kaže pa najnovejše dejstvo, da ga za 7. jul. niso hoteli obč. odborniki izvoliti za volivnega moža za volitev v okr. zastop. Od 15 oddanih glasov jih je dobil samo 5. Ga pač skoz in skoz poznajo brez vsake „nesramne klerikalne hujskarije.“

p Hajdin. Pri nas smo na čast sv. Cirila in Metoda kurili kres, spuščali rakete, streljali s topiči in peli in muzicirali, da je bilo veselo. Slavje je priredilo naše Kmečko bralno društvo s pomočjo dobrotnikov.

p Frankovci. Dne 3. t. m. ob pol 12. uri je nas obiskala grozna toča, ki nam je uničila celo letino, posebno rž in pšenico, ki je bila že za žetev. Kar ni vzela dolga zima in ugonobila divjačina uničila nam je grozna toča.

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V Čelanovo hišo je dne 6. t. m. strela v drugič udarila. Čudno, da se ni nikomur nič zgodilo, čeravno so stali ljudje v veži in je strela skoro vse kote preiskala. Hitra pomoč sosedov je udušila ogenj.

p Hum pri Ormožu. V noči na 9. t. m. je razsajala tukaj strašna nevihta. Ob tri četrt 11. uro po noči je vdarila v hišo in gostilno g. Ivana Ivanuša; pogoreli sta ob jednom dve vinski kleti, g. Ozmeča in g. M. Vtičarja, kateri ste se s hišo držali skupaj, do tal. Zavarovana sta prvi in zadnji. Na pomoč je prišlo mnogo ljudi, predvsem loprska požarna bramba s svojo brizgalnico. Požarniki so delali s čudovito hrabrostjo do dneva in zabranili nadaljno razširjanje požarja. Po Krčevinah je tolkla toča. Imeli smo strašno noč.

p Bralno društvo pri Sv. Marku nižje Ptujci priredi v nedeljo dne 14. julija t. l. popolno vrtno veselico na vrtu Andreja Goloba v Markovcih z nastopnim dnevnim redom: 1. Kmečko stanje v dobi turških vojev — govori g. dr. Pivko; 2. Šaljivi srečolov; 3. t. m. buranje in petje domačih tamburašev in cerkvenih pevcev. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

p Bralno društvo pri Sv. Andražu v Slov. gor. priredi v nedeljo 21. t. m. Gregorčičevo slavnost v gostilni gospe Neše Rota ob 3. popoldan. Na vsporedu je petje mešanega in možkega zbora, slavnostni govor in gledališna igra „Trije tički“, potem prosta zabava s šaljivo pošto itd. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Ljutomerski okraj.

l Volitve v okrajni zastop gornjeradgoneski so razpisane. Do 25. t. m. morajo biti od občin voljeni volilni možje predloženi c. kr. okr. glavarstvu. Sveta dolžnost vsakega zavednega Slovenca je sedaj poskrbeti, da bodejo voljeni v vseh naših občinah sami zanesljivi, odločno naši volilni možje. Ne enega izdajalca ne sme biti v naših vrstah, tako, da bode zmaga naša sijana.

l Gornjeradgoneski okrajni zastop je v svoji plenarni seji dne 28. junija t. l. dovolil za železnico v Fehring 1000 K podpore. Ta je pa lepa! Ali ima naš okraj v resnici toliko denarja, da lahko kar meni nič tebi nič mede Nemcem tisočake? Kdaj pa smo mi dobili od Nemcev kako

pomoč? Če hočejo imeti Nemci železnico, naj si jo zidajo sami. Tistih 1000 K bi se pač v domačem okraju tudi krvavo potrebovali. Pa kaj to Wratschku mar! Saj mu je Nemeec Bog, mi Slovenci pa bi itak po njegovem mnenju morali že davno poginiti. Tako skrben prijatelj je naš načelnik za svoje krajane, zato pa proč z njim pri prihodnjih volitvah in naredimo konec takemu gospodarstvu.

l Sv. Jurij ob ščavnici. Slučajno sem bil navzoč pri zadnji seji okrajnega zastopa, kjer se je dovolilo en tisoč kron podpore za novo železnico Fehring-Radgona. Da pa dobijo ta znesek lažje okupaj, je seveda potrebno, da so zopet okrajne doklade zvišali za dva odstotka. Za božjo voljo, sem si mislil, to je gospodarstvo, samo za to, da se vstreže Nemcem, a naš okraj pa od tega ne bode imel nikakega dobička, se naloži na rame davkoplačevalcev novi davek. To je gospodarstvo, da se Bogu smili, sem si mislil, in žalosten odšel. Tako bodedo plačevali to leto že 27%, to je od vsakega goldinarja davka 27 krajcarjev okr. dklad. Pri seji se je tudi videlo, da delato Bračeta in radgonski Kodolič vse skoro tako, kakor sama hočeta, zato pa so nekteri ndje med sejo tudi — spali. Kdaj bo temu konec?

l Poročil se je dne 3. julija gosp. Alojz Rajh, sin cerkv. ključarja v Ljutomeru, z gđ. Cecilijo Spindlerjevo v Šitarovcih. Pri tej priliki so spošt. gostje zopet pokazali svoje rodoljubje, ker niso pozabili na našo prekoristno „Družbo sv. Cirila in Metoda“. Nabralo se je v ta namen 14 K 70 v. Posnemajte!

l Podružnica družbe „sv. C. in M.“ v Ljutomeru si je izvolila za to upravno leto sledeči odbor: Predsednik g. Janko Karba, podpredsednik g. Fran Čeh, tajnik g. Ognjeslav Škamlec, namestnik Peter Veselič, blagajnik g. Fran Zacherl, namestnica gđ. Marija Lebar, odbornice: gospe Marija Chloupek, Marija Seršen in Matilda Grossmann. Podružnica sv. Cirila in Metoda ima lepe zasluge za razvoj družbinega življenja med ljutomerskimi Slovenci. 4. t. m. je podružnica po običajni navadi dala zakuriti kres v proslavo sv. Cirila in Metoda. Med zvonjenjem, strelji s topiči in prasketanjem umetnega ognja zadoni mogočen mešan pevski zbor „Slov. pev. društva“. Bil je lep večer!

l Ustrelil se je dne 3. t. m. veleposestnik Matija Klobasa v Negovi, ko je bil na obisku pri svojem bratu v Ivanjeh. Pred 14 dnevi mu je umrla žena. Zapušča osem nepreskrbljenih otrok, od katerih je starejši star 19 let, najmlajšo štiri.

l Cven. Takajšno pošto je dobila gospodična Marija Mursa.

l Iz Veržeja. V zadnji številki „Slov. Gospodarja“ se dopis iz Veržeja dotika tudi moje osebe, kar mi daje povod, da o njem spregovorim. Najprvo dopisniku ne morem izreči zahvale, dasiravno pri znanam njegov dober namen, ker mi ni mar za javno pohvalo, pa tudi grajo ne. Nobeno me ne spravi iz ravnodušja. Res nihče ne more tajiti, da sem v obč. v posebnem pa tudi za Veržej sam z dobrim delom obilo, dostikrat čez svoje moči v narodnem in vsakem drugem oziru deloval. Zato pa nisem pričakoval nobene plače ali pohvale, ampak smatral sem to vedno za svojo sveto dolžnost. Moje žrtve res niso imele vedno potrebne uspeha, ker je marsikateri zaničnež v svoji zaslepljeni strasti moje delo sproti podiral. Veržej bi kot staroslavni trg že lahko stal v častnejši luči, ko bi se moje in precej drugih trezno delujočih mož stremljenje ne spodkopavalo na nečuvne načine, o katerih raje molčim. Nisem častihlepen, zato se tudi ne potegujem za nobeno izvolitev, to privoščim nečimurnežem, ki v kakikoli šarži vidijo najvišjo čast in sladko mano. Dopisniku pa v popolnem obsegu pritrdim, da se v Veržeju reš vse, torej tudi vsaka volitev zgodi v žarečem ognju preprirov, obrekovanj, natolcevanj, tožb in skrajno strastnega sovraštva. Dokler se v tem oziru ne bo vse povprek temeljito poboljšalo, gazil bode trg vedno globoje v — blato. Toliko na ljubo resnici, ki žalibog tako rada v oči bode. Želim in upam pa, da se vse naše prebivalstvo strezni in da novo izvoljeni občinski odbor v kratkem najde pot do — miru, ki smo ga vsi toli potrebni. To bo njegova najčastnejša zasluga. Veržej dne 7. julija 1907. Vinko Vauda, nadučitelj. — Dostavek uredništva: Tej želji se pridružimo tudi mi. Prepričani smo o dobrem narodnem mišljenju obeh strank v trgu, prepri pa, ki že toliko let kakor rak razjedajo društveno življenje v Veržeju, se naj z lepega poravnava doma, mi se pa ne moremo v njega spuščati. Toliko za ravnanje našim gospodom dopisnikom.

Slovenjgraški okraj.

s Iz Šmartna pri Valenji. K strmo ležeči podružnici v Belčah je na lepo nedeljo eno uro pred opravilom pripeljal hlapec pivo delniške pivovarne v Zalcu. Konji pa so se splašili strela in so v diru zbežali po strašni strmini navzdol. Eden konj se je odtrgal od voza, drugemu je strlo nogo in so ga morali usmrtiti. Le sreča, da še ni bilo ljudi, sicer bi se bila pripetila strašna nezgoda.

s „Narodnemu Listu“. Ljubeznivi prijatelj duhovnikov „Narodni List“ je k drugim lažem o meni pridjal še to le lažljivo poročilo: „Ježovnik drži z veri sovražno stranko.“ Tako je z lastno blagoslovljeno roko napisal velenjski kaplan Goričar na listek, ki je lagal o Ježovniku, češ, da je proti visoki ceni živine. In napisal je nadalje ta vneti politik: „Dober kristjan Ježovnika voliti ne more.“ Shranili smo listek v našem uredništvu za večer spomin. „Ker Narodni List“ — zavoljo „javne poštenosti“ — mene da — ne sprejme popravkov in svojih laži nima navade preklicati, izjavljam, da je navedeno poročilo, kolikor se moje osebe tiče, od prve do zadnje pičice zlagano. Maks Goričar.

s **Trebuh je razparala žaga** desetletnemu sinčku žagarja Jožefa Zaveršnik v Prevaljah. Dečku je blizu žage izpodrsnilo in je padel na žago, ki mu je razparala trebuh, da so mu čreva ven visela. Prepeljali so ga v bolnišnico v Slovenjgradec. Upanje je, da ozdravi, ker čreva niso poškodovana.

s **Golovabuka.** Grozen vihar s točo smo imeli pri nas dne 3. t. m. Toča je padla na ped debelo. Uničeno je vse, tudi košnja, tako, da bodo morali ljudje prodati živino, ker bo primanjkovalo krme.

s **Toča** nam je v Mislinjski dolini dne 3. t. m. vse potokla. Padla je toliko, da je še drugi dan ležala. Ljudje pravijo, da so vsled tega tako hude nevihte s točo, ker na Pohorju preveč sekajo gozde.

s **Skale.** Še vedno je prepir med volilci Robiča in Ježovnika. Zadnje nedelje je Ježovnikova stranka zabavljala čez Robičeve volilce in duhovnike, tudi zoper vero. Dva sta hotela obirati nekega kmeta, zakaj je bil tako neumen, da je Robiča volil. Kmet pa odgovori, da je sam zase gospodar, da voli kogar hoče. Povem vam, g. urednik, da med mnogimi je celo jeza in sovraštvo. To je pokazal sam Ježovnik, ko je enemu kmetu rekel, da ima hudiča pod srcem in da kdor je Robiča volil, nima vstopa v njegovo hišo; če kaj potrebuje, naj gre h kaplanu ali k Skazi, pri njem nima nič iskati. Ja, če je pa tako, tudi ni treba okrajnih doklad pobirati od Robičevih volilcev, da od tega ne dobi kaj Ježovnik. Je tudi tako dobro, pa bodimo pri tem, vsak sebi. Ti, Doli, ali se kaj poješ za Ježovnika? Ali ne veš, da ti mi Skalčani sploh damo več zasluga kakor tvoj bratranec Ježovnik v Velenju? Veš kako si lani orgljal in pel, potem ko si pšenico pobral, ko so g. kaplanu Rabuzi kljuboval z orgljanjem in petjem, kakor bi mrliča imeli pred seboj v cerkvi. To je trpelo tri nedelje zaporedoma. Povemo ti, ko bi se bil pred berujo tako obnašal na koru, ne bi dobil gotovo nič. Zato se imaš zahvaliti cerkvenemu predstojništvu, da te niso kar spravili ven. Da nam pristaš liberalne stranke orgla in poje, to ni prav. Ali ni več organistov na svetu? Zeleti je pa, da bi se na bolje obrnilo v vsakem oziru, da bi se ljudje spametovali v svoj prid, kar iz srca vsem želim, da bi pri prihodnjih volitvah edino le krščanske može volili.

s **St. Janž pri Velenju.** Letošnje leto se kaže zelo slabo. Vinogradi so večinoma pozebli in tudi jabolki in hruške ne bo! Slabi časi! — O volitvah je že malo utihnilo. Le tu pa tam še ne dajo miru Ježovnikovi pristaši. Pri nas imamo dva taka nemirneža, ki kar skozi okno na cesto nagajata ljudem.

s **Sv. Martin ob Paki.** Tukajšnja trirazredna šola se s prihodnjim letom razširi v štirirazrednico. Več o tem predmetu prihodnjic! — Na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda je v naši krasni dolinici gorelo več kresov, ki so daleč na okoli razsvetljevali tiho lepo noč. — V isti noči okoli polnoči je tukaj tudi zgorela hiša Andreja Žibret po domače Pavlek. Pomilovanja vredna družina si je komaj rešila golo življenje. Zavarovanje znaša sicer malo svoto, a dobri usmiljeni ljudje mu bodo pomagali, da si hišo zopet postavi. Požarna bramba je bila hitro na svojem mestu, da je še o pravem času ogenj omejila. — Paški liberalci so v predzadnji številki „Domovine“ zopet pokazali, v kateri stroki so najbolje izurjeni. Dopisnik se nam dozdeva čisto iz sebe in piše take besede, ki ne pristojajo olikanemu človeku!

s **Ribnica na Pohorju.** Dne 5. t. m. smo pokopali nadebudnega šolarja Cirila Perkiša. 2. t. m. je dopolnil 11 leto, 3. je umrl in na svoj god je bil pokopan. Pogreba so se vdeležili vsi šolarji z gg. učitelji in mnogoštevilno ljudstvo. — 3. t. m. je dobila naša Velka Kapa novo kapo, pobelila jo je toča, ki na njihav, hvala Bogu, ni napravila škode, ker je šla med dežjem. — Naše bralno društvo spi smrtno spanje. Časopisi prihajajo v obilnem številu, a kaj ko ni nobenega, ki bi jih bral; ležijo na mizi nedotaknjeni. Sploh v narodnem oziru smo tukaj preveč zaspani; upajmo, da bo boljše!

s **„Sonnwendfeier“** so obhajali šaleški Nemci v nedeljo pred Janezovim ob kantini. Nas kar ne zanjima njih kres, privoščim jim to veselje, tukli ne kaj je ob kresu govoril neki mladi fant o starih Germanih in njih bogu Wotan. Saj pred tem njih bogom in tudi preč gorjačami starih Germanov in njih rumenimi bradami nas ni strah. Tudi nas ne vznemirja veselo upanje, katero je izrazil vojvoda šaleških Nemcev Priboschitz (njegovi sorodniki ob Savi se pišejo Pribožiči), da bo Saleška dolina še enkrat vsa nemška. Mi tega, je rekel, ne bomo čakali, pač pa naši otroci. No, no, a pisl bartni! pravijo naši Nemci! Toda zanimivo pa je, iz česa mož to prerokuje. Pa najprej se opomnimo, če je že kdo pozabil — posebno gospodje okoli „Domovine“ in „Narodnega Lista“ imajo v tem oziru včasih slab spomin — torej mi opomnimo, da je bil ta Priboschitz od Narodne stranke (tako imenovane namreč, boljše liberalno nemčurske stranke) ob ožjih volitvah poklican kot zaupni mož. Drugič se pripomnimo, da so bili letaki za „Sonnwendfeier“, ki se je vršila letos „zu Gunsten der deutschen Schule in Wöllan“, nabiti na vseh tistih hišah, ki so nosile zadnjič letake za narodnega kandidata Ježovnika, nadalje omenimo, da so se udeležili te „Sonnwendfeier“ glavni Ježovnikovi agitatorji, tudi oni drugi zaupnik Narodne stranke (narodna se namreč imenuje, sicer je pa liberalno nemčurska) trgovec Wutti in mnogi drugi, še nekateri, ki se sicer Slovence delajo, ki pa so sicer sami pristaši Narodne stranke. Samo teh črnih klerikalcev ni bilo nobenega, ker te bi bili pa ti stari Germani kar pohrustali, tako so bili hudi nanje, je s temi narodnimi pa so kakor ovčice krotko skupaj

sedeli. Zanimalo bo gospodo okoli „Domovine“ in „Narodnega Lista“ gotovo tudi dejstvo, da tisti, ki bodo izmed Slovencev svoje otroke poslali v nemško šolo, so sami pristaši Narodne stranke. To bodi v tolažbo povedano dr. Kukovcu, da njegov klic „več nemščine v šoli“ v Saleški dolini ni padel na nerodovita tla. Toda povrnimo se k prerokovanju Priboschitzevemu: Saleška dolina bo enkrat še nemška. Tako je razmotrival med drugim; Mi smo letos volili Ježovnika, „slovenskega“ kandidata. Sto in sto Nemcev nas je volilo slovensko. Sicer ne bi bilo prav, pa storili smo to zato, da črni ne pridejo kvikšu. Ježovnik pa je liberalen. Posebno pa zato, ker upamo, da kakor smo mi sedaj liberalnim kmetom pomagali, bodo tudi oni nam na pomoč pri občinskih volitvah, da Velenje postane to, kar je sedaj Soštanj, da namreč dobimo nemškega purgermajstra. Odkrito je govoril g. Vinko Priboschitz in vendar še ni vsega povedal, kar mi vemo in kar je razodel že pred volitvami nekemu v Soštanju, kar ima pisano ali ustno od Narodne stranke in Ježovnika. Heil Narodna stranka! Kmetje, vrli slovenski kmetje v velenjski občini, ki ste do sedaj stali ob strani v resnici narodne Slovenske kmečke zveze, združite se, da se nikdar ne uresniči takšna želja po nemškutarstvu v velenjski občini. Vi katoliško-narodni kmetje boste rešili čast slovenske občine velenjske.

s **Iz Saleške doline.** Socijalni demokrat Sitar je imel dne 30. m. m. shod v Pesji vasi za premogarske delavce, katere je vabil v organizacijo. Da je bil kot govornik na shodu tudi Volk iz Soštanja se samobosebi razume. Jak. Volk se je posvetil popolnoma politiki in govorništvi in pa organizaciji ljudstva. Kmete vabi k liberalni nemškutarški stranki, ki se je dozdej imenovala „Narodna“ stranka, delavce pa k socijalnodemokratski. Vse hoče gospodarsko osrečiti, ker veste, Volk se razume na — gospodarstvo.

Konjiški okraj.

k **Konjice.** Lepo je bilo videti na predvečer sv. Cirila in Metoda z grička pri Sv. Ani svetle kresove, ki so goreli na čast slovanskima apostoloma. Našteli smo jih do 15 po zelenem Pohorju in v nižavi po lepih konjiških vinskih goricah, ter se veselili zavednih slovenskih prebivalcev. Krasen je bil zlasti kres nad vinogradom Pospisilove v Skalichah, kjer se je navdušeno zapelo tudi par slovenskih pesmi ter se zažgal umetni ogenj in se spuščale rakete. Kmet Ložak pa je pri svojem vinogradu pokal s topiči, katerih strel je mogočno oznanjal pozno v noč konjiškim tržanom, da še živi ter se zaveda svoje narodnosti slovenski rod v dravinjski dolini. — Zelo viharno vreme imamo letos v naši okolici. Skoraj ga ni dneva, da bi se ne pripodili črni oblaki preko konjiške gore. Tako je pretečeno sredo dopoldan okoli desete bil zopet precej hud naliv med gromom in bliskom, ter je strela udarila v hišo po domače pri „Grünbaum“ na Blatu, vendar k sreči brez zdatne škode. V soboto popoldan pa je v Skalichah strela omamila nekega viničarja, ki pa se je kmalu zopet zavedel. Treska in hudega vremena, varuj nas, o Gospod! zlasti, ker v vinogradih, v kolikor nam je prizanesla zima, še precej lepo kaže.

k **Zreče.** V torek dopoldan je pogorela hiša posestnika Gregorčiča. Kako je ogenj nastal, se ne ve; posestnik je zavarovan. — Naša posojilnica — rajfajzenovka že deluje, ter ima že v prvih poslovnih dnevih jako polviljen denarni promet.

Celjski okraj.

c **Dobrna.** Lepo so praznovali dobrnski Slovenci predvečer slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Številni kresovi so goreli po gorah, Dobrna je bila v lampijonih in lučicah. Gromoviti strelji so odmevali od hriba do hriba. Tuje so bili zavzeti nad krasnimi prizori. Da bodo „naprednjaki“ škripali z zobmi, smo pričakovali; da bodo pa pokazali tako živinsko surovost, še nam na misel ni prišlo. Kradli so sveče in lampijone! Pfu! čez tako lopovstvo! Stvar ima že žendarmerija v rokah, in radovedni smo, če bo tokrat mogoče najti zločince. Slovenci! pred naprednjaškimi uzmoviči dobro zapirajte vrata in držite se za žepo!

c **Sv. Jurij ob juž. žel.** Na predvečer sv. Cirila in Metoda je gorelo veliko število kresov po naši občinski občini. Videli so se kresovi po visokih naših hribih, kakor je Rifnik, Resevna, Sv. Rozalija, Podgrad, Botričnica itd. Posebno se pa mora omeniti kres, katerega so letos prvič zakurili samostojno vrli kmetje na Kamenem.

c **Svetina pri Celju.** Dne 21. t. m. pride v ta prijazen kraj Marijina družba iz Celja. Ob 8. uri zjutraj je sv. opravilo v cerkvi, potem pa zunaj cerkve predavanje in deklaracije.

c **Umrli** je dne 9. julija nadčitelj v Novi cerkvi g. Franc Leskovar nagle smrti. N. p. v. m.

c **Iz Celja.** Na shodu cinkarskih delavcev je v nedeljo, dne 30. m. m., g. državni poslanec Gostinčar nad eno uro trajajočem govoru razmotrival navzočim delavcem o dolžnosti in pravicah delavstva vobče in pa o velikanskem pomenu združene delavske moralne sile. Gosp. državni poslanec je vzel na znanje tudi stavljenjo resolucijo v prilogi državnim delavcem proti zvezi avstrijskih privatnih industrialcev.

c **Petrovče.** Dopisnik „Narodnega Lista“ dne 13. t. m. iz Petrovč je med časom volilne dobe za državnozbornske volitve veliko pisal in s tem prodajal svoj narodni liberalni značaj v raznih liberalnih slovenskih in nemških časopisih, ter svojo kačjo jezo razlival nad g. dr. Jančičem in petrovškimi županom Korenom. Sedaj pa, ko so državnozbornske volitve

končane, še ni strastna jeza dopisnikova ohlajena. Zatorej se dopisniku svetuje, če mu ni drugače mogoče si samovoljno jezo vtolažiti ali ohladiti, naj si izprosi v kakšni krčmarski ali mesarski ledenici pol kilje leda, mogoče mu bo pomagano. Kolikor je pisal v liberalne liste že v začetku državnozbornskih volitev, in še sedaj piše, ter razliva svojo strastno jezo, kakor bi hotel dr. Jančiča in petrovškega župana Korena v žlici vode potopiti. Dopisnik, si svojevoljno vzame pravico, v imenu ljudstva pisati: Ljudstvo se je kaplana Jančiča že davno naveličalo. Dopisnik je brzkone edini, ki se je g. dr. Jančiča naveličal. Dopisnik dalje v tistem dopisu klobasari: Mnogo domačinov ne obiskuje več zaradi njega lepe petrovške cerkve. Kakor so bili pred volitvijo državnega poslanca, kateri niso redno obiskovali božje službe petrovške cerkve, tako in taki se znajdejo tudi sedaj, med njimi tudi dopisnik. Vkljub taktu pisarjenju je kakor poprej, še bolj sedaj, vsako nedeljo in praznik približno polna cerkev pri redni božji službi. Če dopisnik sedaj ne obiskuje lepe petrovške cerkve, se lahko pogreša. Dalje piše k sklepu imenovanega dopisa: In občna želja je, da ta nemir sejajoči dušni pastir kmalu zapusti našo lepo Savinjsko dolino. Velika predrznost in samovoljnost je, izreči: „občna želja.“ V taki želji je dopisnik zopet osamljen. Tukajšnji župljani in občani pač lahko rečemo svojo željo: za službo božjo vzglednega dušnega pastirja g. dr. Ivana Jančič v Petrovčah. Še Bog mnoga leta naj živi!

c **Trbovlje.** Veliko ljudsko slavnost v prid družbe sv. Cirila in Metoda priredite tukajšnji podružnici v nedeljo dne 21. t. m. popoldan na Pustovem vrtu. Sodeluje iz prijaznosti pazniška godba.

c **Šmartno v Rožni dolini.** Opozorjamo še enkrat na ljudsko veselico v Šmartnem v Rožni dolini, katero priredi ondoto bralno pevsko društvo dne 14. julija pri Stožirju s prav zanimivim in raznovrstnim vspeedom. Med posameznimi točkami igra godba.

c **Izobrazevalno društvo v Št. Petru v Savinjski dolini** priredi dne 14. julija ob 4. uri popoldan v prostorih g. Sribarja v Doberteši vasi veselico. Vspeodi: 1. F. Prešeren: „Krst pri Savici“, 2. Godbeni koncert. 3. „Bob iz Kranja“, burka v 2 dejanjih, 4. Rožiči, mešan zbor, 5. „Pri gospodi“ šaloigra v 2 dejanjih, 6. Slovo, moški zbor, 7. Prosta zabava.

Brežiški okraj.

b **Dobje pri Planini.** Ako liberalci le zine, že misli, da je povedal veliko modrost. Za modrost, ki so jo objavili v Štajercu št. 26, jim je razpisana nagrada 1000 K. Na Žurmanovom shodu v Dobju je odprl Pulko svoja liberalna usta in modro povedal: „Večina je na naši strani, le par bab je na oni strani.“ Po volitvah je videl, da je njegova večina spravila za Žurmana 43 glasov, na oni strani pa je ostalo samo 183 glasov za dr. Korosca. Pulko je tožil tiste, ki so bili na oni strani in so klicali: „Ven s Pulkom!“ Pa ni hotel tožiti onih par bab, ampak štiri može je tožil, ker so baje klicali: „Pulkota ni nič prida.“ Toda može so tistokrat, ko je govoril o križih v šoli, klicali: „Ven z njim, čez okno ga vrzite, takega učitelja nočemo!“ Dva je sodnja oprostila, dva pa sta bila nekoliko obsojena. Eden od teh je baje rekel: „Pulkota ni nič prida.“ Ker pa trdi, da tega ni izgovoril, vložil je priziv. Pulko, vedi, ljudstvo te ne mara, zaradi vednih tožb in pa zato, ker si povzročil občini veliko stroškov s tem, ker si šel svojeglavno stanovat k nemškemu kramarju. Zdjaj te poznamo, kako delaš za občino. Pri volitvah v jeseni ti bomo povedali, ako popred ne odideš. Nikar ne misli, da te bodo volili za župana tisti, katere si nešteto krat toževal in jim zakrivil nepotrebno zvišanje občinskih doklad. Ako bomo izživani, še bomo mnogo povedali, kar je hotel prikriti Vistarini, neblagega spomina. To bodo leviti, še hujši, kakor oni, katere mu je bral dr. Hrašovec pri sodnijski obravnavi v Kozjem, ko je povdarjal, da se pri Pulkotu kaže smrtno sovraštvo do duhovnikov.

Narodno gospodarstvo.

g **Podraženje mesa.** Načelnik dunajske mesarske zadruge občinski svetnik Hütter je izjavil, da, ako do jeseni srbska meja za uvoz živine ne bo odprta, nastane taka draginja mesa, kakoršne doslej še ni bilo. Dunajski mesarji tedaj povišajo ceno mesa za 60 do 80 v pri kilogramu, tako, da bi 1 kg mesa veljal 4 K! Dunajsko časopisje srdito pobija to izjavo ter pravi, da je upraj nečuvstva, ker so cene živine na dunajskem trgu tako padle, da bi mesarji brez ozira na srbsko mejo morali cene mesa za 15 v pri kilogramu znižati.

g **Novi vinski zakon.** Razne in neprestane pritombe o ponarejanju vina in o nepoštenem ravnanju z vinom so vendar-le izdale! Dobili smo nov vinski zakon, ki utegne — ako se bo izvrševal — mnogo pripomoči, da se zboljša vinska kupčija in da preneha sleparija po vinskih kletah. Po novem zakonu se ima namreč veliko strožje postopati proti vsakem nezakonitem ravnanju in pomnoževanju vina. Po prejšnjem zakonu iz l. 1880 se je lahko prodajalo tudi ponarejena ali umetno pripravljena vina, ako se je dotičnik oglasil za koncesijo in ako jih je prodajal pod imenom umetnega vina. To je danes popolnoma prepovedano in se kaznuje po zakonu o ponarejanju živil. Novi zakon gre pa še dalje in predpisuje natančno, kaj se sme vinu dodati, da z njim pravilno ravnamo, in kaj ne. Posebno natančna so v zakonu tudi določila o dodajanju sladkorja. Dodajanje sladkorja se je marsikje tako udomačilo, da je trebalo tudi v tem pogledu posebnih določil. Mnogo je strokovnjakov, ki so za to, da se sme sladkor dodati; nastopili so pa

tudi taki, ki so proti vsakemu popravljaju pristne vinske kapljice, naj si bo s sladkorjem ali s čim drugim. V zakonu se je vbrala nekaka srednja pot. Novi zakon namreč dopušča dodajanje sladkorja, toda le proti izrecnem dovoljenju politične oblasti. Ako bodeš hotel moštu dodati sladkorja, treba bo prositi poprej ekrajno glavarstvo in sicer potom županstva ali kmetijske podružnice. Lahko se za tako dodajanje oglasijo posamezniki ali cele občine, recimo v letih, ko je grozdje sploh slabo dozorelo. Kadar je pa vsled slabe letine prizadetih več okrajev, more deželna vlada dovoliti, da se zboljša pridelek s pomočjo sladkorja. Kdor bi prestopil to zakonsko določilo, se posebno strogo kaznuje, in sicer ne le z denarno kaznijo, ki znaša do 1000 K, ampak ob enem tudi z zaporom do enega meseca. Razun tega se ne sme tako vino, ki se je zboljšalo s pomočjo sladkorja, nikdar prodati pod imenom pristnega vina ali naravnega vina. Reči moramo, da so ta zakonska določila zelo trda, toda potrebna so v sedanjih časih, kajti prav s temi določili se bo najbolj oviralo umetno pomnoževanje vina in s tem vred odstranila tista konkurenca, ki jo delajo s sladkorjem pripravljena vina. Ko bi se na Francoskem o pravem času prepovedala poraba sladkorja v kletarstvu, bi bilo danes drugače po vinorodnih krajih južne Francije; tako je pa nastala prava prekucija, ker ne morejo ljudje svojega vina prodati tudi za slepo cepo ne; vse to pa spričo nepošteno konkurenco, ki jo delajo vinski trgovci po velikih mestih s svojimi poltavini. Važna za nas so v novem zakonu pa tudi določila o napravi petijota ali tropinskega vina. Zakon dopušča sicer napravo petijota za domačo rabo, toda treba ga je naznaniti pri županstvu in povedati, koliko se ga je naredilo. Zakon pa tudi zahteva, da nosi dotična posoda v kleti razločen napis, da je notri petijot. Kdor bi prestopil to določilo, se kaznuje z denarno globo do 200 K ali pa z zaporom do 14 dni. Slednjič so važna določila o vinskem nadzorovanju po kletah. Po novem zakonu se imajo namreč nastaviti posebni kletarski nadzorniki, ki bodo pazili na to, da se zakon izvaja in da se kaznuje vsak, kdor hiravnal protizakonito. Vsaka dežela ima dobiti kletarskega nadzornika, ki bo imel pravico, pregledavati vinske kleti in nadzorovati ravnanje z vinom, kakor tudi vinsko kupčijo. Ti nadzorniki bodo seveda zapriseženi zaupniki vlade, sicer pa v besede pravem pomenu vinski tajniki. Ko stopi zakon v veljavo, hočemo ga natančneje razložiti.

Ali imam pravico do svojega roja, ki se vsede na tuj svet. Glede rojev in ubeglih domačih živali velja § 384. občnega drž. zak., ki slove: Domači čebelni roji in druge domače ter ukročeno živali niso predmet prostega lova, temveč ima lastnik pravico zasledovati jih na tujem svetu, vendar mora povrniti posestniku tega sveta nastalo škodo. V slučaju, da lastnik matičnega panja 2 dni ne zasleduje roja, ali da je ubegla domača žival 42 dni samodsebe izostala, jo more na skupnem zemljišču lastnik tega zase vzeti in obdržati.

Hmeljev škodljivec. Na Češkem dela posebno škodo na hmelju neka vrsta uši, katero imenujejo hmeljevo uš. Žival sedi na spodnji strani peres ali pa na poganjkih ter sesa s svojim dolgim rilčkom sok iz rastline. Lani je povzročilo ta živalica v nekaterih krajih na Češkem slabo letino. Letos so pa začeli hmeljarji škropiti hmelj s tobačnim ekstraktom, ki je najboljši pripomoček zoper te škodljivce. Na 100 l. vode vzamejo 1 klg. tobačnega ekstrakta in 1/2 ali 1 klg. mila.

Varujmo prašiče pred rudečico! To je klic, ki naj odmeva po vsih naših krajih, od vasi do vasi! Koliko škode nam je že povzročila ta pogubonosna bolezen! Vsako leto imamo z njo opraviti, zdaj tu, zdaj tam. Mnogo bi vedeli o tem povedati gospodarji, ki so bili prizadeti. Tudi lansko leto je napravila rudečica premnogim gospodarjem prav občutno škodo. In ker se prikaže ta bolezen le v poletju, ko nastopi vročina, je prav seklaj čas, da opozorimo naše gospodarje na vse, kar utegne odvrtači nevarno to bolezen od naših svinjakov. Ze to, da nastopi rubečica v poletnem času, ko je vroče, nam bodi prvi migljaj, kako je treba ravnati s prašiči, da se ne zatepe bolezen v svinjak. Varujmo prašiče

pred vročino! To je prvo, kar moramo našim gospodarjem na srce polagati. Skrbimo, da svinjaki ne bodo soparni in pregorki v poletnem času, ampak nasprotno, da bodo zavarovani kolikor mogoče pred vročino in da so zračni. To je prva in najvažnejša zahteva! Skrbimo za hlad in za čisti zrak, saj nas to primeroma najmanj stane. Čist zrak je zastoj, za hlad se da pa tudi skrbeti, če se količkaj brigamo za svoje štetiince. Nič ni slabšega, kakor če morajo prašiči vročino trpeti. Zato pa skrbimo za potrebno senco v poletni vročini. Skrbimo za hlad pa tudi na način, da prašiče pridno kopljemo, in če to ni mogoče, da jih večkrat umivamo. Voda vpliva v tem času čudovito ugodno na dober počut in na zdravje prašičev. — Kakor je skrbeti za varstvo prašičev pred vročino, tako je skrbeti tudi za potrebno snago v svinjaku in zunaj svinjaka. Kaj mislite, da je to dobro, če se pari gnojnica in blato pred svinjakom? Ali menite, da je to zdravo, če pritiska solnce v gnoj, ki leži okrog svinjaka? Gotovo ne! To ni zdravo, ne dobro v poletni vročini. Pod svinjakom imajo biti tržina, nepremočna tla, skalnica naj se pa odteka tja, kamor spada, namreč v gnojnično jamo, ki more biti obzidana in pokrita. Gnoj sam naj se pa spravlja na gnojišče, kjer je prostor zanj. Okrog svinjaka pa bodi prostor ograjen, da se prašiči vanj spuščajo, da se ondi preskačejo, da rijejo in iščejo to, kar jim v svinjaku manjka. Te ograje, ki jih kaže z drevjem nasaditi, da so dosti senčne, naj pomagajo, da se prašiči kolikor mogoče njih naravi primerno preživljajo in utrjujejo. Pomanjkanje takih tekališč in neprestano bivanje v tesnih, zaduhtih in nesnažnih svinjakih je mnogo krivo, ako nam prašiči slabše vspevajo in raje bolehalo za rudečico. Paziti pa je tudi na to, čla se poklada prašičem zdrava krma, kajti znano je, da se rudečica rada naleze po slabi in izprijeni krmi. Pazimo tedaj tudi na to stran, da ne delamo v svojo škodo kakih napač. Po naših krajih, kjer se toliko baranta s prašiči, moramo našim gospodarjem pa še nekaj na srce polagati. Pogostoma se zanese ta bolezen po tujih prašičih, po prekupejih itd. Uvažujmo to! Na semnju kupljene prašiče je imeti nekaj časa posebej, da jih lahko opazujemo, ali so zdravi ali ne. Če so živali količkaj sumljive, imeti jih je toliko časa ločene, čla se pripravimo o zdravstvenem stanju. — Dobro bi bilo, da bi se tudi pri nas vpeljalo cepljenje proti rudečici, kajti cepljenje je še najizdatnejše sredstvo proti tej bolezni. Ako se je že po drugih deželah toliko storilo za to cepljenje, zakaj bi se pri nas prav nič ne storilo?

Zahvala.

Odbora mariborske ženske in moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda izpolnita prijetno dolžnost, da se najiskreneje zahvalita vsem, ki so na katerikoli način sodelovali pri veliki svečanosti v mariborskem Narodnem domu dne 7. julija t. l. Osebito se zahvalita z vsem priznanjem in z neomejeno hvaležnostjo: častitim damam mariborskim, ki so s toliko vnemo in požrtvovalnostjo delovale v različnih sotorih, vrlim Rušanom za izborni vprizoritev narodnega praznika pri Sv. Anehu, slavni mariborski Posojilnici za veledušno brezplačno prepustitev vseh prostorov Narodnega doma, slavnemu Trgovskemu klubu v Mariboru za osnovanje krasnoj vspelega Jugoslovanskega sejma, slavnemu češkemu klubu za sodelovanje, častitemu vodstvu otroškega vrtea pri šolskih sestrah v Mariboru za nepozabljivo in nad vse ginljivo otroško predstavo, slavnemu Mariborskemu Sokolu za spretno izvajanje prostih vaj, odličnim pevkam in pevcom, zlasti njihovemu neumornemu vodji in slavnemu konzorciju za njegovo izvenredno blagohotnost.

Velika svečanost je imela mogočni moralni pomen in celo povoljen gmočni uspeh; zato naj vse velespoštovane sodelovalke in sodelovalce napolnjuje presladka zavest, da so storili velezasluzno narodno delo.

Odbora obeh podružnic.

Najnovije novice.

Katol. polit. društvo „Sloga“ v Ormožu, katero pa je dolgo časa že samo po imenu katoliško in se nahaja v popolni oblasti advokata dr. Omuleca, sklicuje za nedeljo shod v Ormož, na katerem hoče dr. Ploj priti svoje nedeljno ravnanje. Delal bo kakor dosedaj z — neresnico, ker drugače se ne more opravičiti. Sicer pa društvo „Sloga“ ni postavilo Ploja kandidatom, ni nič storilo za njegovo izvolitev in nima nobene pravice, soditi o Plojevem koraku. To pravico ima le „Kmečka zveza“ in ta je že sodila! Zna ilno je, da da dr. Ploj in katoliško društvo „Sloga“ tiskati svoje plakate tamkaj, kjer se tiska „Narodni List“ in „Domovina“.

V slovenskem klubu so vsi slovenski katoliško-narodni kmečki poslanci. V jugoslovanskem klubu so Hrvati in slovenski liberalci. Naši volilci so zahtevali, da se ne pridružijo poslanci „Kmečke zveze“ Robleku in Ježovniku, za to tudi niso šli v jugoslovanski klub. Dr. Ploj je zapustil tovarise v Slov. klubu ter šel k Hrvatom in liberalcem. Pravi, da iz rodoljubja! Ali mu niso slovenski tovarisi Kmečke zveze bližji nego Hrvatim in liberalcem? Dr. Ploj se je proti mnogim izrazil, da ne gre več v klub z voditeljem katoliško narodne stranke dr. Susteršičem. Takaj tiči „rodoljubje!“

Romanje v Marjino Celje.

Romarji, ki se želijo voziti z vozom iz Au-Seewiesen v Marjino Celje (šest ur hoda) naj to željo naznanijo župniku Medvedu v Laporju.

Listnica uredništva.

Dobrna: Nazninite to zadevo odboru družbe duhovnikov, ker je stvar popolnoma stanovska. — Frankolovo: Prihodnjic! — Grobelno: Počakajmo, kaj bo rekla sodnija! — Ptuj: Prihodnjic! — Slov. Bistrica: Porabimo prihodnjic! — Gornjevrta: Za to št. prepozno. — Jurklošter: Bomo poiskali rokopise in vam potem pisмено odgovorili! — Dol: Pride! Hvala! — Pišeece: Dopis nam ni popolnoma razumljiv, prosimo pojasnila! — Savinjska dolina, Mišinja: Prihodnjic!

Loterijske številke.

8. junija 1907.

LINC	25	12	89	72	10
TRST	6	56	58	51	90

Tržne cene

v Mariboru od 6. julija 1906.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		20	20	—	—
rž		17	—	—	—
ječmen		16	—	—	—
oves		15	50	—	—
koruza		16	75	—	—
proso		20	—	—	—
ajda		19	—	—	—
seno		4	40	—	—
slama		6	—	—	—
fižola	1 kg	—	24	—	—
grah		—	52	—	—
leča		—	44	—	—
krompir		—	8	—	—
sir		—	53	—	—
surovo maslo		2	40	—	—
maslo		2	60	—	—
špeh, svež		1	50	—	—
zolja, kisla		—	—	—	—
rep, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
ametana, sladka		—	79	—	—
„ kisla		—	84	—	—
zelje	100 glav	—	—	—	—
jajce	1 kom.	—	6	—	—

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 v Medjatovi hiši, v pritličju, Dunajska cesta 19

sprejema: zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbam; in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode. — Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki. — Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Glavno poverjeništvu za Spod. Štajersko in Koroško g. Avg. Weigl, Maribor.

Edina domača zavarovalnica! — Svoji k svojim!